

Målnummer:	Ö2436-02	Avdelning:	2
Domsnummer:			
Avgörandedatum:	2003-10-16		
Rubrik:	Fråga om förutsättningar för skuldsanering (35-årig kvinna med akademisk examen).		
Lagrum:	4 § skuldsaneringslagen (1994:334)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none"> • NJA 1996 s. 324 • NJA 1997 s. 341 • NJA 1997 s. 750 • NJA 1998 s. 259 • NJA 2001 s. 601 I • NJA 2001 s. 601 II		

REFERAT

J.D., född 1968, ansökte d. 21 febr. 2001 hos Kronofogdemyndigheten i Eskilstuna om skuldsanering. Myndigheten, som i november 1994 hade avslagit en sådan ansökan av J.D., beslöt nu att inleda skuldsanering.

Rörande J.D:s förhållanden antecknade kronofogdemyndigheten bl.a. J.D. är ensamstående med ett barn fött 1993. Familjen hyr en lägenhet om 2 i rum och kök för en kostnad om 4 923 kr/månad, erhåller bostadsbidrag 700 kr/månad. Hon är anställd på försäkringskassan i Uppsala. Hon arbetar 95 %. Hennes månadslön uppgår till 15 200 kr. J.D. har även en livränta efter sin mor på 1 098 kr/månad brutto. Hon erhåller ett barnbidrag 950 kr samt ett bidragsförskott 1 173 kr/månad. Hon har reskostnader på 710 kr/månad, barnomsorgsavgift på 427 kr/ månad. Hennes totala skulder uppgår till 2 016 648 kr och är till övervägande del uppkomna i samband med att J.D. som bolagsman och borgensman för Pålsboda Industrilackering under åren 1989-1990 stod för rörelsen. Hon ägde även den fastighet i vilken rörelsen bedrevs.

Kronofogdemyndigheten ansåg att J.D. uppfyllde kriterierna för skuldsanering enligt 4 § skuldsaneringslagen och upprättade ett förslag till skuldsanering. En skuld till Centrala studiestödsnämnden om 317 478 kr avseende studiemedel undantogs enligt 6 § 2 st. skuldsaneringslagen eftersom den inte till någon del var förfallen till betalning. Förslaget omfattade därefter nio skulder. De största fordringsägarna var Föreningssparbanken Finans AB (fordringen senare övertagen av Kundinkasso AB), Hoist Kredit AB, Kontotjänst i Sverige AB och Stadshypotek AB. Enligt en upprättad betalningsplan skulle J.D. betala 1 300 kr i månaden under fem år med början i juni 2001. Detta innebar att sammanlagt 4,48 % av skulderna skulle betalas.

Sedan Hoist Kredit och Stadshypotek motsatt sig förslaget till skuldsanering överlämnades ärendet till Uppsala TR.

J.D. vidhöll sin ansökan om skuldsanering och anförde i TR:n: För en god löneutveckling förutsätts att hon får en anställning någon annanstans än på Försäkringskassan. Hon har en jur.kand.-examen, men inga toppbetyg och hon har inte tingsmeritering. Hon har barn och är på så sätt bunden av tider och kan inte heller flytta hur som helst. Hon har också svårt att få lägenheter på grund av sina skulder. En annan anställning i exempelvis Stockholm skulle medföra reskostnader och fördyrade levnadskostnader i övrigt. Om hennes inkomst ökar krymper också bostadsbidraget. Nettoeffekten för borgenärerna

vid en ökad inkomst blir därmed inte så stor som de synes tro. Hon har sökt andra arbeten men inte fått något. Det är hård konkurrens om jobben. Hon började på försäkringskassan d. 25 juli 2000 och hon tog sin examen d. 1 aug. 1998. Efter examen arbetade hon en tid som försäljare och betalade då en del till borgenärerna. Hon har sedan försökt nå en uppgörelse om att betala lite till alla borgenärer, men det har inte accepterats. Bakgrunden till hennes skuldsättning och anledningarna till detta måste ses i ett helhetsperspektiv. Skuldsättningen uppkom när hon var ung och precis hade gått ut gymnasiet. Hon träffade en man som förvärvade en egen rörelse och hon blandades in i detta genom ekonomiska åtaganden. Hon hade precis blivit föräldralös och mätte inte så bra. Borgenärerna var väldigt generösa med att bevilja lån. Hon försökte reda upp bokföringen i bolaget och gjorde så gott hon kunde. Alla skulder härrör dock inte från detta.

TR:n (tf. rådmannen Folkesson) anförde i beslut d. 5 okt. 2001: Skäl. Det förslag till skuldsanering som upprättats av kronofogdemyndigheten har bestritts av Hoist Kredit AB och Stadshypotek AB. Som skäl för sitt bestridande har Hoist Kredit AB bl.a. anført att J.D. tidigare är dömd för bokföringsbrott. Stadshypotek AB har anført att J.D. är utbildad jurist och att hennes utbildning med all sannolikhet kommer att medföra en positiv löneutveckling.

Enligt 4 § skuldsaneringslagen får skuldsanering beviljas om en gäldenär är på obestånd och så skuldsatt att hon inte kan antas ha förmåga att betala sina skulder inom överskådlig tid och det är skäligt med hänsyn till gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden att skuldsanering beviljas henne.

Vid skälighetsbedömningen skall bl.a. särskilt beaktas omständigheterna vid skuldernas tillkomst. En sådan omständighet som enligt förarbetena till skuldsaneringslagen kan medföra att skuldsanering inte kan anses skälig är då skuldsättningen uppkommit genom brottslighet. Av kronofogdemyndighetens utredning och J.D:s egna uppgifter framgår att J.D. tidigare är dömd för bokföringsbrott. Kronofogdemyndigheten har inte ansett att detta utgör hinder mot att bevilja J.D. skuldsanering. TR:n delar kronofogdemyndighetens bedömning i denna del.

Beträffande de övriga förutsättningarna för att bevilja skuldsanering gör TR:n följande övervägande. Vid den prognos av den sökandes betalningsförmåga som skall ske i ett skuldsaneringsförfarande krävs att det kan bedömas vilken inkomst personen kommer att ha för en tid framöver. Prognosen skall sträcka sig långt fram i tiden. Detta innebär att skuldsanering inte skall beviljas då det är förenat med svårigheter att göra en någorlunda säker prognos. J.D. är bara 33 år gammal och har så sent som för tre år sedan erhållit en akademisk examen. Det har av utredningen inte framgått att hennes arbetskapacitet skulle vara nedsatt på något sätt. Hon har i TR:n uppgett att hon söker andra juridiska arbeten. Mot bakgrund av J.D:s unga ålder och hennes utbildning anser TR:n att J.D. torde ha goda förutsättningar att förbättra sin ekonomiska situation i framtiden. Då en tillräckligt säker prognos av hennes inkomstförhållanden därmed inte kan ske finner TR:n att det saknas förutsättningar att i nuläget bevilja J.D. skuldsanering.

Slut. J.D. beviljas inte skuldsanering.

J.D. överklagade i Svea HovR och yrkade att hon skulle beviljas skuldsanering. Till stöd för sin talan anförde hon i huvudsak följande. Det råder ett uppenbart missförhållande mellan hennes skuldbörda, som uppgår till drygt 2 milj. kr, och hennes förvärvsförmåga. Hon erhöll sin akademiska examen i augusti 1998 och hon har därefter ansträngt sig mycket för att få anställning som jurist. Anledningen till att hon inte har lyckats med detta beror framförallt på att hon har dåliga betyg och att hon saknar tingsmeritering. Vidare är hennes möjlighet att flytta begränsad, då hon på grund av sin ekonomiska situation har svårt att få ett nytt hyreskontrakt. Hon har nu en fast tjänst på försäkringskassan och hon försöker inte längre få ett annat arbete eftersom hon numera bedömer sina chanser att få ett annat arbete som väldigt små. Det får därför antas att hon

kommer att fortsätta arbeta där under en lång tid framöver. Det går således att göra en tämligen säker prognos av hennes framtida inkomster och hennes framtida insolvens.

Tre borgenärer, bland dem Hoist Kredit och Stadshypotek, bestred ändring. Som grund för sin inställning anförde de att J.D. hade juridisk examen och att det därför inte gick att göra en säker prognos avseende hennes framtida betalningsförmåga.

HovR:n (hovrättslagmannen Zachrisson och hovrättsrådet Orlov-Lempert, referent) meddelade d. 31 maj 2002 följande beslut: HovR:n, som instämmer i TR:ns bedömning, lämnar J.D:s överklagande utan bifall.

Hovrättsassessorn Möller var skiljaktig och anförde: J.D:s skulder, undantaget skulden till CSN, uppgår till ca 1,7 milj. kr.

J.D:s ålder och det förhållande att hon har en jur.kand.-examen talar för att hon i framtiden borde kunna erhålla ett arbete med en högre inkomst än hon har i dagsläget. Mot bakgrund av att det nu är närmare fyra år sedan hon slutförde sina studier och att hon under denna period inte har arbetat som jurist framstår det emellertid som i hög grad osäkert om hon kan erhålla ett kvalificerat arbete som jurist. Det saknas anledning att ifrågasätta hennes uppgift att hon sedan hon tog sin examen under två år aktivt, men utan framgång, sökte arbete som jurist.

Även om J.D. skulle erhålla ett arbete som jurist, t.ex. i domstol som föredragande eller inom statlig eller kommunal förvaltning, framstår det som högst osannolikt att hennes inkomst från ett sådant arbete skulle - ens med en för hennes förhållanden god löne- och karriärutveckling över lång tid - ge henne förmåga att betala ens de löpande räntorna på skulderna. Mot bakgrund härav får J.D. anses vara kvalificerat insolvent.

Det får även anses skäligt att bevilja J.D. skuldsanering. Enligt min mening skall J.D. alltså beviljas skuldsanering. Mot bakgrund av att jag är överröstad i denna fråga finner jag inte anledning att pröva det närmare innehållet i den skuldsanering jag anser att J.D. skall beviljas.

J.D. överklagade och yrkade att HD skulle med ändring av HovR:ns beslut bifalla hennes ansökan om skuldsanering.

Hoist Kredit, Kontotjänst i Sverige och Stadshypotek bestred bifall till överklagandet. Centrala studiestödsnämnden (CSN) medgav bifall. Övriga borgenärer förklarade sig överlåta åt HD att avgöra om skuldsanering borde beviljas.

HD avgjorde målet efter föredragning.

Föredraganden, RevSkr Fredin, föreslog i betänkande följande beslut: Skäl. J.D. har i HD om sina förhållanden anført bl.a. följande. Hennes lön uppgår nu till 16 630 kr per månad. Betalningsutrymmet har därmed ökat till 2 232 kr per månad till och med november 2005 och därefter till 2 073 kr. Hon fick anställning på försäkringskassan år 2000 och sedan dess söker hon inte någon annan anställning. Det är mycket vanligt att jurister arbetar inom offentlig förvaltning och lönerna är låga. Utifrån nuvarande förhållanden kommer hennes löneutveckling att vara liten. Även om hon skulle få ett bättre betalt arbete är det inte sannolikt att hon skulle kunna betala sina skulder, inte ens räntorna, varför hon måste anses vara kvalificerat insolvent. Sedan skuldsaneringen inleddes har hennes betalningsutrymme använts till att betala de löpande studiemedelsavgifter som förfallit till betalning.

Till stöd för överklagandet har J.D. åberopat betyg från jur.kand.-examen, en annons där Uppsala läns allmänna försäkringskassa söker en handläggare motsvarande hennes tjänst, sammanfattning av JUSEK:s

arbetsmarknadsundersökning beträffande nyutexaminerade akademiker samt lönestatistik för allmänna försäkringskassor.

Kontotjänst i Sverige AB och Stadshypotek AB har i HD invänt att en säker prognos inte kan göras beträffande J.D:s inkomster mot bakgrund av hennes låga ålder, akademiska examen och fasta anställning vilken ger kvalificerad arbetslivserfarenhet, särskilt med tanke på att arbetsmarknaden kan komma att förändras inom en snar framtid. Kontotjänst i Sverige AB har tillagt att bolagets fordran mot J.D. minskat med 500 kr samt hävdade att J.D. förfarit illojalt mot övriga borgenärer genom att prioritera betalningar till CSN.

För att skuldsanering skall beviljas krävs bl.a. enligt 4 § 1 st. skuldsaneringslagen att gäldenären är på obestånd och så skuldsatt att det inte kan antas att han kommer att kunna betala sina skulder inom överskådlig tid (det kvalificerade insolvensrekvisitet) samt att det med hänsyn till gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden är skäligt att skuldsanering beviljas. Vid skälighetsbedömningen skall enligt tredje stycket samma lagrum särskilt beaktas bl.a. skuldernas ålder, omständigheterna vid deras tillkomst samt de ansträngningar gäldenären har gjort för att fullgöra sina förpliktelser och att på egen hand nå en uppgörelse med sina borgenärer.

J.D. har försörjningsbörda för ett barn och begränsade inkomster. Hon saknar utmättningsbara tillgångar och skulderna uppgår till drygt 2 milj. kr. Med hänsyn härtill får hennes nettoskuldbörda anses betydande. Även om J.D. är utbildad jurist och får antas ha många yrkesverksamma år framför sig är det inte sannolikt att hennes inkomstförhållanden inom överskådlig tid skulle kunna förbättras så mycket att hon skulle kunna betala sina skulder. Det kvalificerade insolvenskriteriet får därför anses uppfyllt. Frågan är då om det med hänsyn till hennes personliga och ekonomiska förhållanden är skäligt att hon beviljas skuldsanering.

I förarbetena till skuldsaneringslagen sägs att skulder hänförliga till tidigare bedriven näringsverksamhet kan bli föremål för skuldsanering. Den tidigare verksamheten får emellertid inte ha haft anknytning till brottslig verksamhet. Har den haft det bör detta förhållande tala mot skuldsanering (prop. 1993/94:123 s. 100 samt Hellners-Mellqvist, Skuldsaneringslagen, 2000 s. 81). Vid skuldsaneringslagens tillkomst anfördes vidare att institutet måste användas på ett sådant sätt att det har allmänhetens förtroende (a. prop. s. 95).

J.D. drev i början av 1990-talet ett aktiebolag tillsammans med sin dåvarande sambo. Bolaget gick i konkurs och då J.D. hade gått i personlig borgen för bolagets skulder uppkom den huvudsakliga delen av hennes nuvarande skuldbörda. Efter konkursen upptäcktes stora brister i bokföringen och J.D. dömdes för grov oredlighet mot borgenär och bokföringsbrott till villkorlig dom och dagsböter. Denna brottslighet har i vart fall till viss del varit uppsåtlig. Denna omständighet talar starkt mot att skuldsanering skall beviljas även om det gått relativt lång tid sedan brotten begicks.

Det krävs vidare att J.D. har gjort rimliga ansträngningar för att fullgöra i vart fall en del av sina förpliktelser. Det kan konstateras att J.D. har en akademisk utbildning och numera flera års arbetslivserfarenhet, men fortfarande en mycket låg lön. Sedan hon fick fast anställning har hon inte gjort några ansträngningar att skaffa ett arbete med högre lön för att på så sätt öka sin förmåga att betala av på skulderna. Det kan därmed ifrågasättas om hon har gjort rimliga ansträngningar för att skaffa sig så goda inkomster som möjligt (se Hellners-Mellqvist, Skuldsaneringslagen, 2000 s. 68). Även dessa omständigheter, särskilt mot bakgrund av att de studielån som J.D. ådragit sig för sin utbildning ingår i skuldbördan, talar mot att skuldsanering skall beviljas.

Vid en sammanvägd bedömning av det anförda framstår det inte som skäligt att J.D. nu beviljas skuldsanering.

HD:s avgörande. HD lämnar överklagandet utan bifall.

HD (JustR:n Lars K. Beckman, Munck, referent, Dahllöf och Lindeblad) fattade följande slutliga beslut: Skäl. J.D. har i HD om sina förhållanden i sammandrag anfört bl.a. följande. Hennes lön uppgår nu till 16 630 kr per månad. Betalningsutrymmet har därmed ökat till 2 232 kr per månad till och med november 2005 men kommer därefter åter att minska till 2 073 kr med hänsyn till att en för närvarande utgående livränta då kommer upphöra att utbetalas. Hos försäkringskassan arbetar hon nu som utredare. Juridisk examen är visserligen inte något krav för denna tjänst, men i platsannonser anges att högskoleutbildning med juridisk eller samhällsekonomisk inriktning är önskvärd och många av dem som anställs är jurister. Löneutveckling och karriärmöjligheter är begränsade. Hon har utan framgång sökt andra arbeten efter det att hon år 1998 tog juris kandidatexamen fram till det att hon år 2000 erhöll fast anställning vid försäkringskassan. Anledningen till att hon inte lyckats få någon anställning med högre lön eller större löneutveckling var sannolikt att hon har dåliga betyg i sin examen. Hennes möjligheter att söka andra anställningar begränsas också av att hon saknar tingsmeritering och med hänsyn till skulderna inte har någon ordnad ekonomi; hon skulle vid en flyttning ha svårigheter att få hyreskontrakt. Sedan skuldsaneringen inleddes har hennes betalningsutrymme använts till att betala de löpande studiemedelsavgifter som förfallit till betalning.

Till stöd för överklagandet har J.D. åberopat kopior av sitt jur.kand.-betyg, en platsannons från Uppsala läns allmänna försäkringskassa, en sammanfattning av en av JUSEK utförd arbetsmarknadsundersökning beträffande nytexaminerade akademiker samt lönestatistik för allmänna försäkringskassor.

För att skuldsanering skall beviljas krävs enligt 4 § 1 st. skuldsaneringslagen (1994:334) att gäldenären är på obestånd och så skuldsatt att det inte kan antas att han kommer att kunna betala sina skulder inom överskådlig tid samt att det med hänsyn till gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden är skäligt att skuldsanering beviljas. Vid skälighetsbedömningen skall enligt tredje stycket samma paragraf särskilt beaktas bl.a. skuldernas ålder, omständigheterna vid deras tillkomst samt de ansträngningar gäldenären har gjort för att fullgöra sina förpliktelser och att på egen hand nå en uppgörelse med sina borgenärer.

J.D. är ensamstående med försörjningsbörd för ett barn och saknar utmättningsbara tillgångar. Hennes skulder uppgår till drygt 2 milj. kr. Det är uppenbart att hon inte inom överskådlig tid kommer att kunna betala dem med de inkomster som hon har i sin nuvarande anställning. Den utredning som hon har förebragt ger vid handen att möjligheterna för henne att få en anställning som ger någon nämnvärd förbättring av hennes inkomster är mycket begränsade, och det kan mot den bakgrunden inte läggas henne till last att hon enligt sin egen uppgift inte sökt andra arbeten sedan hon år 2000 fått fast anställning vid försäkringskassan.

När gäldenären som J.D. har många yrkesverksamma år framför sig är det som regel inte möjligt att göra någon mera exakt prognos med avseende på den framtida inkomstutvecklingen. Möjligheterna för henne att på grund av ändring i konjunkturerna eller förhållandena på arbetsmarknaden väsentligt förbättra sina inkomstförhållanden framstår emellertid som mycket osäkra, och utsikterna till att en eventuell sådan förbättring skulle ge henne utrymme att ens betala den löpande räntan på skulderna får anses närmast obefintlig.

Kontotjänst har gjort gällande att J.D. förfarit illojalt mot sina borgenärer genom att efter skuldsaneringens inledande löpande betala förfallna studiemedelsavgifter. I och för sig är det inte förenligt med den principiella likabehandlingsprincip som skuldsaneringslagen bygger på och som har kommit till uttryck i 7 § att gäldenären efter det att förfarandet inletts gynnar vissa

borgenärer framför andra (jfr Hellners-Mellqvist, Skuldsaneringslagen, 2000, s. 239 f.). Som J.D. har framhållit får det emellertid anses förutsatt i lagmotiven att skuldsanering som regel inte skall omfatta sådan del av en skuld avseende återbetalning av statliga studielån som inte var förfallen till betalning vid förfarandets inledande (prop. 1993/94:123 s. 119 ff.; jfr NJA 1997 s. 717). I det skuldsaneringsförslag som kronofogdemyndigheten upprättat har också den del av J.D:s skulder till Centrala studiestödsnämnden som vid det tillfället inte hade förfallit till betalning undantagits. I detta läge får det anses vara förståeligt att hon efter skuldsaneringens inledande använt sitt betalningsutrymme till att betala studiemedelsavgifter efter hand som de förfallit till betalning, och dessa betalningar kan i vart fall inte anses ge uttryck för någon illojalitet mot övriga borgenärer som bör påverka bedömningen.

Den övervägande delen av J.D:s skulder har samband med att hon under år 1989-1990 tillsammans med sin dåvarande sambo drev näringsverksamhet i ett bolag som försattes i konkurs i oktober 1990. Både hon och hennes sambo dömdes för brott som hade samband med denna näringsverksamhet. Hon har med hänvisning härtill vägrats skuldsanering år 1994. Vad som har upplysts om omständigheterna vid den aktuella brottsligheten i förening med den långa tid som numera har förflutit medför att det som domstolarna funnit inte finns anledning att med hänvisning härtill nu vägra J.D. skuldsanering.

Sammantaget får J.D. anses kvalificerat insolvent, och det får med hänsyn till J.D:s personliga och ekonomiska förhållanden anses skäligt att skuldsanering nu beviljas henne. Hon får i målet anses ha godtagit att betalningsplan upprättas med utgångspunkt i de ändrade ekonomiska förhållanden som hon har uppgett i HD.

HD:s avgörande. Med ändring av HovR:ns beslut beviljar HD J.D. skuldsanering. De fordringar som omfattas av skuldsaneringen framgår av bilaga 2. J.D. skall erlägga betalning med de belopp och på det sätt som anges i bilagan.

Bilagan till HD:s beslut, som inte återges här, innehåller en betalningsplan, enligt vilken J.D. under perioden november 2003-november 2005 skall betala 2 232 kr per månad och under perioden december 2005-oktober 2008 2 073 kr per månad. Detta innebär att sammanlagt 7,38 % av skulderna skall betalas.

JustR Lennander var skiljaktig och anförde: Jag instämmer i majoritetens bedömning att J.D. är kvalificerat insolvent. Då det gäller frågan om det med hänsyn till hennes personliga och ekonomiska förhållanden är skäligt att skuldsanering beviljas gör jag emellertid följande överväganden.

Skuldsaneringsinstitutet bygger på tanken att en skuldsanering skall omfatta sådana skulder som bedöms inte kunna bli betalda och att det i detta ligger att skuldsaneringen inte skall behöva ge upphov till någon reell förlust för borgenärerna, eftersom gäldenären ändå inte hade kunnat betala mer än vad dessa kommer att erhålla till följd av skuldsaneringsbeslutet. Härigenom får skuldsaneringsinstitutet legitimitet också i förhållande till den skuldsattes borgenärer.

Om det inte är osannolikt att gäldenären framöver kommer att kunna betala mer till sina borgenärer än hans eller hennes situation för närvarande ger möjlighet till, kan ett bifall till en ansökan om skuldsanering stå i strid mot denna grundläggande tankegång bakom institutet. Ofta leder bedömningen i en sådan situation till att gäldenären överhuvudtaget inte anses kvalificerat insolvent. I vissa fall kan det emellertid förhålla sig så att gäldenären i och för sig kan anses vara kvalificerat insolvent, därför att det inte är realistiskt att tro att skulderna någonsin kan bli betalda i sin helhet, samtidigt som det sett i ett något längre perspektiv svårigen går att bedöma hur mycket han eller hon trots allt skulle kunna betala till sina borgenärer. Den sistnämnda omständigheten får då i stället beaktas vid den allmänna skälighetsbedömning som skall göras.

I regel är det naturligtvis svårt eller omöjligt att göra en mera exakt prognos beträffande gäldenärens framtida ekonomi. Är osäkerhetsmarginalen inte alltför hög kan det dock knappast sägas vara oskäligt att gäldenären trots svårigheten att göra en tillförlitlig beräkning erhåller skuldsanering med (eller utan) en viss betalningsplan. I andra fall kan emellertid osäkerheten hänföra sig till en så stor skillnad i gäldenärens betalningsförmåga att det kan anses oskäligt att gäldenären i det läget beviljas skuldsanering.

Tre av J.D:s fyra stora fordringsägare som berörs av beslutet har motsatt sig skuldsanering, medan den fjärde överlåtitt avgörandet till domstolen. När det gäller Centrala studiestödsnämnden, som också har en stor fordran, kan noteras att den fordringen inte omfattas av det förslag till skuldsanering som kronofogdemyndigheten upprättat.

J.D. är 35 år, med försörjningsbörda för ett barn. Hon är fullt arbetsför och har jur.kand.-examen. I dagsläget har hon ett lågavlönat arbete under sin kompetensnivå. Hennes uppgift att det för närvarande är svårt för henne att få ett arbete med högre lön får godtas. Det framstår emellertid inte som osannolikt att hon t.ex. till följd av ändrade förhållanden på arbetsmarknaden framöver, i kombination med de egna ansträngningar som måste förväntas av henne, kan komma att väsentligt förbättra sin ekonomiska situation.

Vid en sammanvägd bedömning av det nu anförda och av övriga omständigheter i målet framstår det enligt min mening inte som skäligt att J.D. nu beviljas skuldsanering. Överklagandet bör därför lämnas utan bifall.

HD:s beslut meddelades d. 16 okt. 2003 (mål nr Ö 2436-02).

Sökord: Skuldsanering
